

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtert leta 1 gld. 80 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrtert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan prej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 9. malega travna 1875.

List 15.

Koledar za naslednji teden.

Mali traven. April.

11. Nedelja, II. po veliki noči. Evangelij: „Jezus dobri pastir“. (Jan. 10.) — Sv. Leon I., Veliki, papež, cerkveni učenik, spozn. Vladal je sv. Cerkev takrat, ko je Atila, kralj divjaških Hunov, s priimkom „Šiba Božja“, našo deželo ropal, Oglej (Akvillejo) pri Gorici 3 leta oblegal, in proti Rimu derl (l. 453), kjer ga je bil Leon ustavil. Leon je 21 lét vladal sv. Cerkev. † 10. listopada 461.

12. Ponedeljek. Sv. Zenon, škof v Veroni, sprič., je z ukom, s svetim življenjem in s čudeži veliko ljudi spreobrnil k pravi Kristusovi veri. † 12. apr. 380.

13. Torek. Sv. Ida, vdova, mati dveh junakov v križanski vojski, namreč Bogomira (Gottfrida) grofa Buljonskega, Balduina (po Bogomirovi smrti je bil Balduin kralj v Jeruzalemu), in pa Adelhajde, žene cesarja Henrika IV. † 13. apr. 1113.

Ss. Karp, škof v Tijatiri, Papil njegov dijakon, in Agatodor njegov strežaj, sprič. Karp in Papil sta bila v Pergamu, slovečem mestu v mali Aziji, sinova prav pobožnih staršev. Oba sta z mladih nog v sveti, angeljski čistosti živela, in se tudi z družini keršanskimi čednostmi odlikovala; zato je bil Karp izvoljen za škofa v Tijatiri, Papil pa njemu za dijakona. Njuna svetost se je kmalo po mestu in v okolici razglasila, in nauka željno ljudstvo je k njima na trume sulo. To pa je satanove služabnike takó močno peklo in sklelo, da so ju pri cesarju Deciju tožili kot prav nevarna hudobneža, ker bogove zaničujeja. Cesar, zagrizen sovražnik kristjanov, pošlje v Azijo Valerija, divjega in v malike silno zaljubljenega človeka, z vso oblastjo zoper kristjane. Valerij pride v Tijatiro in berž napové slovesnost na čast malikom. Ljudstvo pride k slovesnosti darovat malikom (veliko njih iz strahu); svetnika pa se pogrešata. Valerij ju ukaže poklicati; ko prideta, nad njima zavrèsa vprašaje, zakaj da nista prišla k zapovedani slovesnosti, ter jima reče: „No, zdajle precej pred mojimi očmi darujta, ter pokažite, da sta bila pri cesarju po krivem tožena, in bota še bolj slovela kakor poprej“. Svetnika mu serčno odgovorita: „Naju bi naj večji sramota in nehvaležnost zadela, ko bi živega Boga zapustila in se k mrtvim malikom obrnila. Sej še vol in osel spoznata svojega gospodarja, ki njima klade, kako moreš od naju tirjati, da bi svojega Gospoda zatajila?!“ Pri teh besedah vstane velik potres v mestu, in razvali vse malike v znamenje, da je Bog kristjanov sam pravi edini Bog. Valerija zgrabi jeza, ukaže svetnika vkleniti in po mestu vlačiti, naj ju ljudstvo zasmehuje in zani-

čuje. Valerij si misli, da sta bila po očitnem zasmehovanju in zaničevanju omečena, začne z njima prijazno govoriti, in njima razkladati, da je vera v malike silno stara, vsi narodi po vsem svetu jih imajo in častijo, naši cesarji so si z njih pomočjo vse ljudstva podvergli, našim bogovom se moramo zahvaliti za vse zmage in za ljubi mir, ki ga uživamo; vidva pa sta se dala zapeljati k veri, ko ni še davno, kar se je začela. Spremenita tedaj svoje misli, darujta našim bogovom, da bodo vama milostljivi, in da bo vaji naš cesar s častjo in zakladi obkladal. Sej sta pametna, modra moža, storita, kar vama obeta srečo!“

Svetnika zapeljivi govor raznega Valerija z nebeško modrostjo spodbijata, ter mu dokazujata nes pamet malikovanja, nečimernost malikov, ki so delo človeških rok, in razuzdanost njih bogov, ki so počenjali strahovite pregrehe; nasproti pa mu pred oči stavita modrost, svetost in lepoto keršanstva, ki vsem človeškim potrebam zadostuje, in vsem kaže pravo pot v sveti raj. Valerij zdivja in ukaže konjnikom svetnika k konjem privezati, in z njima v mesto Sarde jahati. V Sardah sta bila vsa razbita in ranjena v ječo veržena, angelj pa ju ozdravi in k novemu boju poterdí.

Drugi dan se pelje sodnik v Sarde, in ju zopet pregovarja, naj bi malikom darovala in se novih muk in smerti rešila; bilo pa je vse zapeljevanje zastoj. Sodnik pošlje po zapertega škofovega služabnika Agatodora, ter ga ukaže na tezo razpeti, in v pričo njih grozovito bičati, ker si je mislil, da ju bo s tem prestrašil. Rabeljni tako neusmiljeno po njem udrihajo, da oserčje iz njega leze. Že se rabeljni upehajo, Valerij pa nad njimi kriči: „Sram vas bodi, da ne morete tega revšeta ubiti!“ Še huje pritiskajo, in svetnik izdihne svojo blago dušo Kristusu v roke. Valerij se oberne k svetnikoma, rekoč: „Glejta, ta neumnež si je s svojo termo smert zaslužil; vidva, ki sta pametna, rešita si življenje silovite smerti!“ Svetnika mu odgovorita: „Najin brat Agatodor ni neumnež, ki si je s kratkim terpljenjem zaslužil večno veselje; ti, ti, o sodnik! si neumnež, ker cesarju za ljubo v večno pogubljenje dereš.“

Valerij ukaže oba svetnika k vozu privezati, na katerem se v Pergam pelje. Dasiravno sta mogla ves ljubi dan z vozom vred dirjati, se vendar le nista celó nič spehala. To čudo pa sodnik svojim bogovom pripisuje. Sodnik Valerij pokliče škofa samega pred se na sodbo, ter ga zagotavlja, da spoštuje njegovo sivo starost in obžaluje njegovo nesrečo; tega pa vendar le ne more terpeti, da bi njegove bogove zaničeval. Škof mu odgovori: „Če spoštuješ mojo sivo starost, spoštuj pa tudi moj svét, ko ti dobro hočem, zapusti svoje malike, ki so prazen nič, in moli edinega, živega Boga“. Sod-

nik se raztogoti in ukaže škofa bičati, rane s soljó potresati, na stranéh z baklami ga žgati in v ječo vreči.

Valerij pokliče diakona Papila pred-se na sodbo, ter mu dokazuje mogočnost svojih bogov. Papil mu reče: „Če so tvoji bogovi takó mogočni, naj ozdravijo slepo okó tvojemu svetovavcu, ki sedi zraven tebe“. Valerij: „Je li to mogoče?“ Papil: „Mogoče je, komur Jezus Kristus moč podeli“. Valerij: „Viditi hočem, če resnico govoriš“. Papil: „Nočem prvi biti, naj poprej mališki popi svoje bogove kličejo na pomoč, potem bom pokazal moč svojega Kristusa“. Poklicani popi kličejo in kličejo svoje bogove na pomoč, pa na eno okó slepi ostane slep. Potem povzdigne Papil svoje oči proti nebu in moli, stori križ čez slepo okó, in slepec zdajci spregleda. Na ta čudež se veliko malikovavcev spreobrne, in spoznavajo Jezusa Kristusa edino pravega Boga. To pa oslepljenega Valerija tako grabi, da ukaže Papila strahovito pretepati, z razbeljenimi plošami žgati in v ječo peljati. Božji zdravnik ga pa v ječi popolnoma ozdravi.

Nekoliko časa po tem ukaže Valerij oba svetnika peljati v gledišče, in nad njiju medvediko spustiti; ta pa se njima k nogam uleže in jih liže. Pa tudi lev njima nič žalega ne stori. Divjak ukaže svetnika v jamo vreči, kjer so gasili živo apno; milost Božja pa ju je tri dni brez vse škode ohranila. Ko sta bila veržena v ognjeno peč, ogenj zdajci ugasne. Poslednjič sta bila ob glavo djana. Njijun spominj in škofove sestre Agatonike se v katoliški Cerkvi danes obhaja.

Vodilo svetih spričevavcev: „Bog je naše pribežališe in moč, pomočnik v stiskah, ki so nas hudo zalede“. (Pa. 45, 2.)

14. **Sreda.** Sv. Lambert, škof v Lugdunu (Lijonu) na Francoskem, spozn. — Sv. Lidvina Terpinka, devica. † 1433, v 53. l. svoje starosti in v 39. l. svoje hude bolezni.

15. **Četertek.** Sv. Helena, cesarica, žena cesarja Konstantina Velicega. † 326. Njen spominj se v katoliški cerkvi obhaja 18. vel. serp.

16. **Petek.** Blaženi Joahim Sienski, iz reda služabnikov Marije Device VII žalost. † 16. aprila 1305.

17. **Sabota.** Sv. Rudolf, deček, je bil l. 1287 od judov v Bernu na Švicarskem skrivaj umorjen.

Sv. Liberal, rojen v Altini na Beneškem, se je z vso gorečnostjo zoperstavljaval arijanski krivi veri. V naši škofiji se danes njegov praznik obhaja.

Pastirski list škofa Paderbornskega.

(O prihodu iz pruske ječe.)

(Konec.)

4. Da pa bomo po resnici posvečeni, kakor je volja božjega serca Jezusovega, še ni zadosti, da v svojo dušo keršanske resnice sprejmemo in stanovitno verujemo: temuč potreba je dalje, da si jih tudi v svoje serce vtisnemo. Potreba je, da prešinejo našo voljo in da se svetijo v vsem našem obnašanju. In to je tretja poglavitna dolžnost, ki nas veže v tej zadevi. Vendar bi pa zelo presegalo to, kar sem si odločil govoriti, ako bi vam o tej poglavitni dolžnosti hotel ravno tako obširno razkladati, kakor o prvi in drugi.

Dovolj vam je o tem rečeno, da je spoznanje v keršanstvu sploh sicer prvo in za vse drugo podlomba, da pa ni zadnje in naj bolje. „Kaj ti koristi“, pravi častiti Tomaž Kempčan, „da znaš lepo, prav in vzvišeno govoriti o presveti Trojici, če nimaš ponižnosti, tako da ne dopadeš presveti Trojici? Kaj ti pomaga, da veruješ v moč križa Jezusa Kristusa, če daš prostost

svoji meseni sladnosti in poželjivosti? Poslednje in naj boljše v keršanstvu je ljubezen.“

Svetost sama, preimeniten cilj in konec, h kateremu nas pelje keršanstvo, je v ljubezni, namreč v ljubezni do Boga, naj više, naj lepše in naj ljubeznjivše dobrote. Se vé da, če Boga prav spoznam, bom Boga tudi ljubil, ker po izreku sv. Avgušтина Boga le zato tako malo ljubimo, ker ga tako slabo poznamo. Utegnejo pa Boga poznati in ga vendar ne ljubiti, ker ga prav ne spoznajo. Ravno tako je z resnico, ker Bog je resnica. Če resnico samo spoznam in po veri s svojim umom sprejemem, še nisem z vsem svojim človekom z njo zedinjen. In še le, če je zedinjena s celim mojim človekom, če presunuje vse moči moje duše in v meni prebiva in deluje, potem še le sem po njej posvečen. Moram, kakor pravi sv. pismo, iz vere živeti, to je, moram se v keršansko resnico s svojim srcem, s svojo voljo in z vso svojo terdnostjo tako rekoč vtopiti, v njej moram najti si upanje, najti si tolažbo, najti si veselje. Iz nje moram zajemati moč in nagib za svoje djanje, ob kratkem, keršansko resnico moram ljubiti in sicer ne samo s praznimi, sladkajočimi in memogredočimi čuti, ampak z vso močjo svojega bitja in do darovanja samega sebe.

Prašaj se, o kristjan, kakšna je v tem oziru s teboj. Ali moreš reči, da ljubiš keršansko resnico, ako se tako poredkoma z njo pečaš? Ker kar resnično ljubimo, to nosimo v svojem gorkem sercu, v mislih in v besedah zmeraj na to naletimo. Morebiti poznaš zunanjo sostavo duhovne hiše, v kateri si se po milosti Božji podomačil. Ali pa premišljuješ, občuduješ in ljubiš tudi notranjo lepoto in berhkost hiše Božje? Morebiti še opušaš nedelje in lepe praznike, da se ne povzdigneš iz prahu in ne spolnuješ modrega pregovora:

„K nebu obrni, k nebu obrni,
Kot solnčno uro svoje serce!“

Ali morebiti iskre, ki jih o tacih dneih povzdigovala v tebi prižge plameča keršanska resnica, dobre nebeške misli, čute, sklepe precej pod pepelom zemeljskih mesenih skerbi in veselja pustiš zopet stleti!

In kako je v tem oziru s tvojim vnanjim obnašanjem in s tvojimi deli? Ali so razaviljene z lučjo resnice? Ali se vidi na njih, da si ti res ain luči? Ali sveti po zapovedi božjega Učenika tvoja luč pred sobrati in pred ljudmi tako, da „vidijo tvoje dobre dela in častijo Očeta, kateri je v nebesih“? Kako se ločiš po svojih delih in po vsem svojem vedenju v veselju in žalosti, pri delu in pri počitku od onih, ki so zunaj?

K takemu izpraševanju samega sebe, predragi verniki, nas vabi posebno bližnji sv. postni čas. Brez dvombe bomo imeli veliko zboljšati nad seboj, ako si tako pred oči postavljamo katoliške resnice in pravo podobo svoje duše, kakor tudi vse svoje djanje in nehanje. Maloserčno obupati nočemo, hočemo pa resnično obžalovati vse napake in madeže, s katerimi smo si do zdaj omadežali dušo in življenje. Ponižno hočemo prositi odpušanja božje serce Jezusovo, kateremu je bilo naše serce do zdaj tako malo podobno. Od Njega si hočemo sprositi milost, da naj se na vse strani spolnuje nad nami njegova predraga želja, ki jo je izrekel Bogu Očetu v naj svetejši uri, da bi slednjič po resnici posvečeni živeli ko otroci luči, in da bi bile naše dela sad luči.

Slednjič pravim: „Ali se nam ne bliža zdaj tudi naše zveličanje bolj kakor takrat, ko smo postali verni“, ker dnevi našega delovanja bodo kmalo potekali, in noč, ko ne bomo mogli več delati, se nam približuje. In ali ni že čas tako spriden, da bi se marljivo ne trudili, ga odkupovati! Slecimo tedaj, da spolnimo besede apostelj-

nove, slecimo dela tme in oblecimo orožje luči. Kakor po dnevu se obnašajmo pošteno, ne v požrešnosti in pijančevanju, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevošljivosti; ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.“

Prav, oblecite Gospoda Jezusa Kristusa samega, ogernite svojo dušo z njegovim oblačilom luči, da vas bo posvečevala resnica, katera je On sam, in da bote po besedah ravno tistega apostelja Pavla „brez graje, pravi otroci Božji, čisti sredi med hudobnim in zapeljivim rodod, pred katerim svetite, kakor svečniki na zemlji.

Kadar smo bili svoje dni keršeni, dali so nam luč v roko v znamenje, da naj ko keršenci živimo v luči. Sta rodavni očetje in učeniki sv. Cerkve so keršence zato naravnost razsvetljene imenovali.

Zopet nam bodo kdaj prižgali blagoslovljeno svečo pri naši smertni postelji. To pomenja Jezusa Kristusa samega, kateri nam bo razsvetljeval, ko prava luč temno pot v večnost, ako smo z njim zedinjeni, in nam bo svetil tje gori do stanovanja svitlobe in miru, kamor je šel pred nami in kjer nas pričakuje. Tamkaj bomo gledali njegovo prečastljivo obličje, tamkaj ne bo za nas ne boja, ne bolečine in nobenega ločenja. Ako bi se zdaj pred svojo smertjo, dragi verniki, s silo ločiti mogli, tam, tam pred sedežem našega Boga se bomo zopet vidili. Potem se bomo veselili, in tega veselja nam nihče več ne bo odvzel. Bodimo toraj le do konca stanovitni. Naj kar koli pride, bodimo stanovitni v svoji presveti veri, v ljubezni do Jezusa Kristusa in v bratovski ljubezni med seboj. Bodimo do konca stanovitni v molitvi! Oklenimo se z vezmi svoje ljubezni in zvestobe skale Petrove, katero nam je Bog postavil, in ob kateri si vsi zaganjavci v sv. Cerkev vendar slednj č le sebi glavo razbijejo. Oklenimo se tedaj svojih s sedežem sv. Petra zedinjenih pravih pastirjev! Išimo v divjih viharjih in nevihtah sedanjega časa varstva in pribežalisa najpred v presvetem Sercu Jezusovem! Ločeni med seboj, si bodimo v njem zmiraj blizu in v njem se vsaki dan pozdravljajmo! Njegova ljubezen in milost pridi nad Vas in ostani pri Vas na vekomaj!

Dano v okrajni ječi v Paderbornu 3. pros. 1875.
Konrad.

K a č a.

Versko-zgodovinska razprava.

(Dalje.)

„Kača pa je bila naj bolj zvita med vsemi živalmi, ktere je Gospod Bog vstvaril na zemlji. Gen. III. 1.

In reče Bog kači: „Ker si to storila, si prokleta med vsemi živalmi na zemlji.“ Gen. III. 14.

Rimski pisatelj Licijan pravi, da neki učenec čarovnika Apollonia iz Tyane z imenom Aleksander Paflogonski, je prehodil mnogo dežel rimskega cesarstva, in da je povsod kazal dobro izučeno kačo, ki je počenjala vsaktere šegavosti. Nje gospodar je rekel, da je kača bog, ki zna tudi prerokovati. Iz Jonije, Galacije, Cilicije ljudje in celó Rimljani s poveljnikom svojim Rutilijem so hodili gledat onega kača-boga. Odgovori te kače so bili nekim tako všeč, da so na kolena pred njo padli in jo molili, ji dragocenih darov prinašali ter ji v čast sreberne kipe postavljali. Sam cesar Mark Avrelij je želel viditi tega boga in pokliče čarnika Aleksandra v Rim, kjer ga prav častno sprejme. —

Kakor se Gerki niso mogli osvoboditi vladarstva

kače, tako Rimljani ne, dasiravno so bili Gerki naj modreji in izobraženejši narod, in Rimljani najmočnejši, kar jih poznamo v stareji zgodovini.

Aenej, ded Rimljanov, je bil vstanovil blizu Rima mesto „Lavinium“, ki se zove tudi mati Rima. Ne daleč od ondod je bil gost temen log in v logu jama, skrivališče velike kače. Male deklice so morale biti strežnice temu bogu. Kadar so imele kači hrano nesti k jami in preden so v sveti log vstopile, so jim oči zavezali, pa so vendar vselej naravnost k jami prišle. Ako se kači ni zljubilo pokusiti pogače, ktero je deklica prinesla, so imeli to za znamenje, da ni več devica, in ko se je vrnila, je bila brez usmiljenja usmertena. (Aelian lib. XI. c. XIV.)

Kakor da ne zadostuje ta domači kači malik, so Rimljani v veliki stiski pomoči iskali pri tujih kačah. L. 401 po zidanji Rima ob času hude kuge so bili v Epidaver poslali po veliko kačo.

Naj slavniji narod na svetu, mogočni Rimljanje so poslali slovesno po kačo! Ta prigodba edina čudno razjasnuje staropogansko dobo! Pa celó za cesarja Avgusta, v klasični zlati dobi rimske zgodovine, se častenje merzke golazni ni opustilo; tudi med naj bolj izobraženimi je bilo v navadi. Atija, mati Avgustov, je bila v kačjem templju Apolonovem in Avgust, nje sin, se je ponašal, da je sin Apolonov, ter je ukazal na denarjih pisati: „Caesar divi filius“ (cesar sin božji). (Sueton. in Avg. c. XCIV.)

Tiberij je vedno imel seboj ukroteno kačo. Neron je nosil za svoje varstvo kačo kožo, ovito okoli roke; več denarjev Neronove dobe kaže, da si je bil vzel kačo za varuhinjo ali patrono. Varuh in varovanec sta bila dostojna drug drugega! Rimljanom se ni čudno zdelo, ko je Heliogabal dal prinesiti v Rim egiptovskih kač, da jih je kot dobrotne duhove častil. (Lampridius in Heliogab.)

To nenaravno častenje kače v starodavnosti je bilo tako splošno, da so celó templje zvali „drakonije“ ali stanovanja drakona, zmaja. (Strabo I. XIV.)

Bani in pravljice so polne kačje hvale. Njo so imeli za varhinjo (zaštitnico) narodov in dragocenosti, junakov in zakladov, in posvečenih krajev, kakor Hesperidskega verta, zlatega runa. Kača se je prikazovala materam ter jim obetala lepe slavne junaške sinove; materi Aleksandra velikega, Scipionov, Avgusta, Avreliana, Septimija Severa in družih. V tej podobi je močni oboroženi, satan (Luk. 11, 22) čul nad svojimi kraljestvi. Po mnenji sv. Avguščina hudič ljubi podobo kače, ker ga spominja na njegovo prvo zmago. —

(Dalje nasl.)

Skrivnostno „nekač“.

(Spisal Janez Klapšič.)

Natora slehernega sovraštva je že sama na sebi nekaj hudega, zaveržljivega, hudobnega; toraj tudi sovraštvo zoper katoliške duhovne ni boljše, ampak le še hujše hudo. Natora sovraštva je: zopernost, zamerzo, nevoljo, jezo nad kom v sercu pastí, mu ne dobrega privošiti, ampak le hudo; se ne veseliti njegove sreče, ampak njegove nesreče, in če se dá, ga tudi krivično oškodovati, nesrečnega stoiti itd. In vse to večí del brez vzroka.

Prašajte tega ali tega, zakaj da duhovne sovraži in jih kar terpeti ne more? Zakaj tako gerdo in umazano čez-nje pri žganju govori? Zakaj kakor liberallec, časnikar zdaj škofe, zdaj kaplane in fajmoštre, zdaj samega poglavarja sv. Cerkve s toliko jezo napada, psuje

in zasramuje, ali pa z neslano in skrito-strupeno šalo poštenje in veljavo tega stanu spodkopuje in bi ga ne mara kar zaterl, ko bi mogel? Kaj vam bo odgovoril?

Pové nam, da sam ne vé, zakaj. — Mencal in nergal ne mara bode, da ta ali uni je taki in taki, ali brez gotovega dokaza. Pa vendar — vendar, morebiti ti je duhoven v kaki reči kaj nasproti? „Tega ne; če hočem odkritoserčen biti: meni so duhovni prav veliko dobrega storili, morebiti največ“. Ali ne mara ti je kateri duhoven kaj hudega storil? „Tudi ne.“ I kaj pa vendar duhovna sovražiš in ga terpeti ne moreš? — „Sam ne vé, zakaj; „nekaj“ me od njega preč vleče, zato se ga ogibljem, zato mi je zopern, zato ga viditi ne morem, od njega dobro govoriti ne morem, ampak le hudo.“

Prašam: Ali ni to zlodjevo hudobno, od ene strani duhovno nedolžnost spoznati, od druge strani ga pa kakor zelenega pajka sovražiti, in ga z vsem orodjem in orožjem, kar ga je pekel skoval: z lažmi, z obrekovanjem, krivim obdolževanjem, toženjem itd., vedno napadati in ga z vsem naj gerjim blatom ometovati!

Je že res, da tudi duhovski stan ima svoje judeže, t. j. nevredneže, pa kateri stan od cesarskega do beraškega jih nima? Od enega na vse sklepati je nespačetno, nesramno, krivično, hudobno. Gotovo niso vsi cesarji Neroni, Declekcijani, vsi kralji Faraoni, Herodeži, vsi ministri Jerobomi, vsi vradniki goljufi, vsi meščani Sodomljani, vsi kmetje puntarji, vsi mladenči pijanci itd., — česiravno jih je v vsakem stanu nekaj malopridnih. Zakaj se ravno le pri duhovnih od enega na vse sklepa? Zakaj se ravno duhovnom vse za zlo jemlje? Zakaj vidijo v očéh duhovnov pezditi tisti, ki v svojih lastnih očéh bruna ne čutijo? Zakaj ravno pri duhovnih iz vsake mušice slona naredé? In če nič iztakniti ne morejo; si pa nalaš kaj smešnega, čudnega, neumnega, gerdega, hudega izmislijo in vsem duhovnom podtikajo? — Prašajte tukaj tega ali tamkaj unega, zakaj o papežih, škofih, mašnikih tako govoriš, pišeš? Ali so ti papeži, škofje, mašniki kaj žalega ali hudega storili? Povej, zakaj tako divjaš nad njimi? Pové vam: „Sam ne vé, zakaj: „nekaj“ me vleče, žene k temu“.

Ker sedanji svet ravno rimsko-katoliške duhovne toliko zavida, sovraži, zaničuje, puje, preganja, in od vsega tega družega resničnega vzroka ne vé, kakor da ga „nekaj“ vleče, žene; je gotovo premisljiva vredno. Kaj bi to „nekaj“ utegnilo biti? Prevdarimo.

1. Tisti, kateri niso od tega sveta, — nad tem veselja nimajo, nad čemur ga svet ima, jih to ne mika, kar svet mika, si tega ne želé in ne išejo, kar svet želí in iše, tega ne hvalijo in ne povzdigujejo, kar svet hvali in ceni, se za to ne potegujejo, za kar se svet poteguje: pridejo nehoté s svetom v oporéko, v nasprotnost, v razkrižje in svet jih že zategavoljo serpo gleda in sovraži. Koliko bolj pa še, če svetu nasprotne reči hvalijo, cenijo, išejo, priporočajo, zapovedujejo in vse to v mislih, željah in v besedah, v vsem djanji in nehanji razodevajo, marajo s svetom v oporeko v nasprotje — razkrižjem priti.

Srečate se tu dvé različni nasprotni načelstvi (principa), namreč: nebeško ali Božje — Božji duh, ki se v Jezusovih učencih razodeva, govori, dela in se razvija — in pa greh ali duh greha, ki v posvetnjakih gospoduje.

Ker vsaka reč nagon in nagib svojega obstoja in črpanja v sebi ima in nosi, zato posvetnjaki, ki greh v njih gospoduje, vsemu Božjemu, ki se jim bliža, nasprotujejo — se ustavljajo; zakaj greh vidi in čuti v Božjem svoj pogin in svojo smert, ter se s tem, da Božje sovraži in odganja, za svoj obstoj poganja, bojuje. — To je tedaj tisto skrivnostno „nekaj“, ki posvetnjake

in sužnje greha vleče vse Božje in večno sovražiti, zametovati, se ga ogibati ali celo preganjati. — To je tisto skrivnostno „nekaj“, zavoljo česar posvetnjaki kar terpeti ne morejo dobrih in pobožnih oseb, ne le duhovskega, ampak tudi družih stanov, pri katerih se Božje razodeva, kaže in iz njih govori, in ki Jezusovo bogoljubno, ponižno, kratko, delavno, zatajavo življenje posnemajo ter z besedo in zgledom oznanujejo. Greh v njih živi in živetí hoče, zato taci dobri ljudi pri sebi in med sabo kar terpeti ne morejo, jih čertijo, pikajo, grajajo, preganjajo.

To je tisto skrivnostno „nekaj“, zavoljo česar posvetnjaki, ki razkolniške, krivoverske pope in hudobne odpadnike radi imajo in čislajo ali celo, kot odpadnika Döllingerja, z adresami in redovi rudečega orla poslavljavljajo, pa pravih in zvestih namestnikov Božjih nikakor viditi in terpeti ne morejo, in ako bi bilo moč, bi jih radi v žlici vode utopili.

Tisto „nekaj“ tedaj, ki posvetnjake vleče in žene rimskokatoliške duhovne sovražiti, zaničevati in preganjati, ne da bi vedili zakaj, je greh, ki v njih gospoduje. Greh pa vidi in čuti svoj pogin in svojo smert le samo v zvestih rimskokatoliških duhovnih, ker le samo njim je Zveličar dal svojo oblast in moč ljudi grehov očistevati, rekši: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem, katerim bote grehe odpustili, so jim odpušeni“. (Jan. 20, 21. 23.) — V posvetnjakih tedaj, ki zveste katoliške duhovne sovražijo, preganjajo, se grešni princip, greh, za svoj obstoj poteguje in vojskuje. Pervo „nekaj“ tedaj je greh, ki v takem človeku gospoduje, ki noče svojege stanovanja zapustiti in se s sovražanjem duhovnov za svoj obstanek bori z neznansko jezo in togoto, pa tudi s strupenim zasmehovanjem. (O drugem „nekaj“ prihodnjič.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. *Venerabili Clero Dioecesis Labacensis.* Rescripto ex residentia episcopali Labaci die 16. Februarii 1875, Nr. 207 ad universum venerabilem Clerum misso ex Epistola Encyclica de 24. Decembris 1874 Sanctissimi Domini Nostri Pii divina providentia Papae IX. omnia, quae promulgati anni Jubilaei indulgentias lucrandas spectant et animarum curatores instruere valent, promulgata sunt, ommissis illis, quae certos hominum ordines adtinent.

Addita sunt dicto rescripto etiam ex decreto S. Poenitentiariae die 25. Januarii 1875 desumta, quibus lucrandae indulgentiae Jubilaei faciliores reddebantur.

Epistola encyclica Pontificia praeterea continebat: „Capitulis et Congregationibus tam saecularium, quam regularium, sodalitatibus, confraternitatibus, universitatibus seu collegiis quibuscumque Ecclesiae huiusmodi processionaliter visitantibus, easdem visitationes ad minorem numerum pro suo prudenti arbitrio reducere ut possint et valeant, locorum ordinariis tenore praesentium concedimus pariter et indulgemus.“

Cum locorum ordinarii in lucrandis indulgentiis legitime et valide ex suo arbitrio nihil definire valeant, quoad processiones a parochis instituendas, de quibus in epistola encyclica nulla occurrit mentio, quidquam definiri non potuit, quoadusque a Sede Apostolica nulla concessa fuerit facultas, etiamsi ex vicinorum ordinariarum epistolis Jubilaeum promulgantibus manifestum fuit, fidelibus pro lucrandis indulgentiis processiones instituentibus harum numerum ita fuisse restrictum, ut ecclesias praescriptas ter processionaliter visitantibus indulgentiarum beneficium contingat.

Modo vero certa scientia cognovimus a Sede Apostolica praeter Capitula, Collegia, sodalitates etiam parochias cum suis parochianis pro lucrandis indulgentiis ecclesias determinatas processionaliter visitantibus idem esse concessum, ut visitationum numerum loci ordinarius ad minorem numerum restringere valeat, hinc omnibus parochis hunc processionum numerum pro exemplo in vicinis dioecesibus exhibito, ad numerum ternarium restringimus omnique clero venerabili hoc rescripto notum facimus.

Labaci in residentia episcopali die 3. Aprilis 1875.

Bartholomaeus, Episcopus.

Iz Ljubljane. (Veliki teden in vladni časnik. Konec.)

Sprejemanje obiskovavcev pri papežu se Laibaheričinemu piscu zljubi primérjati s sprejemanjem grešnikov po Kristusu, ter se je zavzel, rekoč: „ein grösserer Contrast mit der Art, mit welcher Christus die Sünder empfangt, ist kaum zu denken“, kakor da bi bili vsi obiskovavci zgolj ubogi grešniki, ki pridejo le odpušenja grehov prositi! Se vé, da morajo zdaj na greben priti papeževe sobane, sedež, poljub noge, klečanje pred njim itd. Kakor zavida papežu kake kamničke v tijari ali lepo tijaro samo, podarjeno mu od kake vladne hiše, tako ga tudi peče, ako vidi kaj pozlačenega v papeževem dvoru. Po farizejsko se nad tem spotika, ker je blezo pozabil, da ravno judje in njim podobni bogatini imajo skupaj zgrabljeno večino zlata in srebra vesoljnega sveta. Če smejo posvetni vladarji prebivati v prekrasnih dvorih, menda smé tudi papež imeti svoj dvor, ki je duhovni poglavar vesoljnega svetá in ob enem svetni vladar (če tudi za ta trenutek oropan), ter mora sprejemati kralje in velikaše vesoljnega sveta. Ali pa morebiti meni Laibaherica, da naj papež cesarje in njih poslanke v kaki „šupi“ sprejema? In ako Cerkev v svojih opravilih, ornatih itd. skazuje veličastvo in lepoticje, s tim družega namena nima, kakor Boga samega s tim poveljevat. Laibaherčin keršeni ali nekeršeni jud torej nima vzroka spotikati se nad veličastnim vstajenjem Kristusovim, kakor se obhaja v Rimu, kadar mesto ni v oblasti kacega tujega posilnika.

Kako pisano pisac gleda slovesne sprejemanja pri sv. Očetu, kažejo zlasti besede, da „vse prisprejemanji papeževem k zaslišanju je tako vravnano, da človeka v stermenje pripravi in zbega, da je kakor bi tajniki in kamerniki imeli stražiti samo veličastvo Božje“. — Na to nesramnost moram odgovoriti, da sem bil dvakrat pred sv. Očetom, l. 1856 in 1871, pa vselej sem našel le očetovsko ljubeznjivost, prečudno pohlevnost in priserčnost pri papežu in pri tistih, ki so sv. Očeta obdajali. Našel sem sicer častitljivost in spoštovanje, kakor se spodobi namestniku Kristusovemu in vesoljnemu poglavarju vesoljne Cerkve, pa nič tacega, da bi človeka „zbežalo“, prav nič presiljenega v olepšavi dvorán in pohišja; ravno nasproti — zdelo se mi je vse nekako bolj starikasto, in nikjer ni nič tacega, kar se navadno imenuje „lukšus“. Če se kdo spotika nad pričujočnostjo nekterih hišnikov in kardinalov, naj pomisli, koliko osebstva hodi s kralji in cesarji o njih popotvanjih.

Naj omenim še sklepa v omenjenem spisu, v katerem je rečeno: Večidel njih, ki pridejo od kacega zaslišanja Pija IX, pravi: „To je angel!“ in k temu pristavlja lisičje besede: „V resnici ga boje nikoli ni bilo ljubeznjivšega papeža. Kakošen še le bi bil brez — nezmotljivosti, brez sillaba in enciklike!“ — Ali verjame kdo liscu? Le počasi! Pod prešnjimi papeži se o teh treh rečéh ni toliko govorilo (če tudi je njih bistvo bilo zmeraj v Cerkvi), in vendar so sovražniki sv. Cerkve ravno tako čertili papeže, kakor sedanjega. Ti ljudje sovražijo papeža zato, ker sovražijo čednost, ker sovra-

žijo resnico. Oni bi papeža le takrat ljubiti začeli, ako bi bilo mogoče ter bi kaj tacega storil, s čimur bi razdjal Kristusovo Cerkev. Kar pa tiče posebno ginjenje, ki prešinja pred sv. Očetom vernike, in celo krivoverce in brezverce, noben pameten ne dvomi, da to ima izvir v nadzemeljski oblasti in častitljivosti, ki jo ima papež kakor namestnik Kristusov na zemlji.

Ljudje liberalni vstavoverci so bitja čudnega „škvarla“. Že toliko lét modrujejo: „Licht — Aufklärung — Intelligenz — Humanität“ itd. ter bi kdo mislil, kdo vé, kakošni so to „ljudoljubi“, človeki polni blagodušja in usmiljenja! Toda, ako se na to gleda, kako delajo s „katoliškimi Slovenci“, zajde človek v skušnjava vprašati, če ti „aufklärerji“ imajo serce za katoliškega človeka, ali ga nimajo? Sem ter tje jih sicer prešine kak blagši občutek, vendar le še na nizki stopinji. Tako n. pr. so osnovali nedavno podružnico „za brambo živalij“, ki ima po 1. paragrafu lepi in vse hvale vredni namen: „zabranjevati vsako mučenje ali terpinčenje živalij“. Morebiti se velikani one stranke kdaj še više povzdignejo in kateri izmed njih nasvetuje vstano viti: „društvo za brambo domačih ljudi“, čigar namen po 1. paragrafu bodi: „zabranjevati vsako mučenje ali terpinčenje katoliških Slovencev“.

Vendar še ene opazke ne moremo zamolčati. Njih „motto“ pri brambi živali ni čisto brez „samopridnosti“, kajti glasi se po besedi:

„S združenimi močmi moramo živali čuvati, da potem ljudem koristijo.“ *)

Ako omenjeno društvo „v brambo katoliških Slovencev“ vstanové in oni „motto“ oziroma porabijo, bi se utegnil tako-le glasiti:

„S združenimi močmi moramo katoliške Slovence čuvati, da potem nam liberalcem in vstavovercem koristijo.“

Z zgolj „samopridnim namenom“ bodo še živali javaljne zadovoljne, koliko manj bi bili ljudje!

Iz Amerike. (Iz prijateljske roke.) V Montrealu, 27. nov. 1874. Berž ko ne se bo Vaše in moje pismo že zopet srečalo kje tam v novo-fundlandski megli, vendar ne smem več odlašati, da te verstice dobote še pred 19. dec. Ta dan namreč bom prejel štiri niže redove. Po stari navadi imamo tu v semeniški kapeli skupne posvečevanja vsako leto v saboto pred sv. Trojico in kvaterno saboto v adventu. Letos bomo imeli kakih 15 novomašnikov, največi pa bo število minoristov. Vsi Sv. Svetnikov večer obiskali so naš vert neki fanatiški protestantje, poderli in razbili so velikanski kip (štatvo) rajnega gosp. Ollieza, in dva manjša kipa, sv. Jožefa in sv. Petra. Poslednjega menda so seboj odnesli, kajti našli nismo nič družega kot roko s ključi. Pravijo, da ti „oznanovavci svobode“ vsako leto ta večer rogovilijo po mestu, še bolj pa zunaj mesta in podirajo katoliške spominke. Lep zgled protestanske „tolerance“ (znaljskosti)! Še večí nesreča je zadela Sulpicijane pred večerajšnjim, ko je pogorela neka hiša spadajoča k semenišču, ki je Sulpicianom po letu služila za prijateljske shodišča itd. Otelí so nekaj podob in hišnega orodja, vse drugo je zgorelo, in ko bi bilo viharo, bi se bilo še morebiti semenišče vnelo.

Na sv. Martina dan imel sem svojo prvo poskušnjo, pridigo, v obednici med kosilom (blizu pol ure) v angleškem jeziku. Kritika je bila prav vgodna. Sploh mi angleščina zdaj ne dela preglavice, govorim angleško že skoro tako lahko kot nemško, samo da je v izreki še vedno nekaj tujega.

*) Tedaj se take živali, ki po splošni misli ne koristijo, smejo mučiti, terpinčiti, kaj?

Vem, da ste že brali v časnikih, da imata nadškof Westminsterski „Manning“ in exminister angleški „Gladstone“ začeti velikansko „kontroverzo“ (učeni boj) o nezmotljivosti papeževi. Tukaj imajo za-tran tega velik hrup na obeh straneh.

Pervi sneg smo dobili okoli vsih svetih, obležal pa je še le pretečeni teden, vendar ni kaj merzlo.

V Montrealu, 6. sušca 1875. Rad bi Vam kaj gotovega sporočal o zadevah št.-pavelske škofije, od ktere razdeljenja se je že dolgo časa govorilo. Pa tudi danes še ne vem družega, kakor da so časniki 20. sveč. prinesli telegram iz Rima, da je dosedanji opat benediktinski, preč. g. Seidenbusch, imenovan za apostoljskega vikarija severne Minesote, škof Grace pa obderže samo južni del. Gotovo bodo razdelili tudi bogoslovce, toda nič še ne vemo, kako.

Tudi nadškofa smo dobili družega; škofije Milwaukee (r. Milvôki), Filadelfija, Boston in St. Fee so postale nadškofije, in tako bo Minesota mesto v št. lujsko se štelu znanprej v milvokiško provinco. Razun št.-pavelske razdeljena je tudi ena škofija v državi Illinois-u. Tajnik škofa št.-pavelskega imenovan je za apostoljskega vikarija za Nebrasko. Tako je naši škofiji res velika čast došla s tem, da sta dva njena uda povzdignjena v škofijsko čast; posvečena bosta berž ko ne oba v št.-pavelskem mestu.

Preč. g. Krautbauer, pri katerem sva predlanskim z g. Plutom v Milvokih kosila, postal je škof Greenbayski. Če že štejejo štiri novo-izvoljene nadškofe in druge, imamo zdaj v severni Ameriki skupaj 15 nadškofov, 68 škofov (brez pomočnikov) in 11 apostoljskih namestnikov (vikarjev). Brali ste že tudi gotovo, da bomo morebiti dobili še svoje kardinale v Ameriki; res, tudi v verskih obzirih napredujemo prav po amerikansko. Ko bi le ne bilo tu tudi sedeža vse nesnage in „humbuga“ (sleparstva) — se vé, da ne med katoličani.

Skušnjo smo imeli prvi teden svečana in sicer iz dogmatike in morale ustmeno in pismeno. Razun teh dveh predmetov učili smo se razlaganje sv. pisma dvakrat na teden, liturgije in pridigovanje vsakega po enkrat na teden. Selo imamo vsaki dan po tri ure, torek je prosti dan (po zimi samo popoldne). Razdeljeni smo v dva razreda.

Razun šolskih predmetov učim se privatno nekoliko filosofije; najrajše pa študiram dogmatiko in sv. pismo, kar se med krivoverci posebno potrebuje. Zraven se pridno vadim v angleščini, berem pa več del teologiške knjige, kontroverze itd. pisane v angleškem jeziku; tako imam dvojini dobiček. Čimur se pri tem naj bolj čudim, je to, da naj več in naj boljših knjig spisanih je od spreobrnjenec. Nikdar bi ne bil verjel, ko bi se sam ne bil prepričal, da imamo katoličani toliko in tako učenih mož iz naj viših angleških stanov za svoje naj gorečnije ude in izvrstne bogoslovce. To je nagnilo, kakor se sliši, exministra Gladstone a k spisu „expostulation-u“, ki zdaj toliko hrupa dela. Ste že kaj brali od tega v časnikih? Tukaj je ravno prišla na svetlo Gladstenova brošura, pa nadškofa Manninga, dr. Newmanna, dr. Brownsona, Capelna i. d. odgovor. Ravno v semenišče smo jih že dobili. Vsi nasprotniki Gladstonovi so bili svoje dni tudi protestanški duhovni služabniki.

Snega imamo tukaj letos nenavadno veliko. Sploh pa vendar nimamo zelo merzlih dni, akoravno je „St. Lawrence“ že od Adventa popolnoma zamerznjen. To ti je življenje na ledu, sani deračev, deralek, postopačev, zijalcev!

Ljudje tudi zelo mró, posebno otroci. Tu pod goro imamo bolj čist zrak, kot doli v ozkih ulicah; vendar nam je že tudi enega Kanadca (subdijakona) smert po-

brala. V kratkem smo dobili zopet nekaj novih semenišnikov; hiša je zdaj popolnoma natlačena. Spomladi bodo prizidali še en vogel, že vozijo kamen, pesek itd., ter imajo že vse pripravljeno za zidanje. Seminaristov je okoli 170. Čuje se, da nam bodo morebiti počitnice nekoliko podaljšali, kar pa ni kaj verjetno. Tudi v college-u Milwaukiškem delajo velike priprave, kakor sem slišal iz gotovega vira, in kmalo ima ta college biti eden naj imenitnejših, posebno zaradi lepe okolice in izvrstnih profesorjev, ki jih imajo. Poslednji so večidel Avstrijanci. Naj večji zasluge za ta college in posebno za vstanovo ondote pripravnice za učitelje ima rojak naš avstrijski, rajni dr. Salzmann, umrl 17. jan. 1874. rojen v Münzbachu leta 1819; v Ameriko je bil prišel leta 1847.

Veliko noč bomo z veliko slovesnostjo obhajali v cerkvi, v domačem življenju pa bode menda vse mirno po starih pravilih sulpicijskih. Veliki ponedeljek bodo zopet dajali „call-e“ (klice za prihodnje posvečevanje).

Zedinjene države (brez Kanade) štejejo zdaj: Duhovnov katoliških 4874, cerkvá 4731, kapel in misijonskih sedežev 1902, cerkvá in kapel je toraj skupaj 6920; semenišč 18, s 1375 bogoslovci; college ev (vstavov) 68, šol 1955; dobrodelnih naprav 290; število katoličanov je okoli šest milijonov.

V britiški Ameriki je okoli 1500 duhovnov in blizu 1½ milijon katoliških prebivalcev. Imed teh gre 390 duhovnov in 410.000 katoličanov k škofiji montrealški, ki je največi v Kanadi.

Šentpavelaka škofija je bila vstanovljena leta 1850 in šteje duhovnov svetnih 57, redovnih 31, cerkvá 165, misijonskih postaj 80 (12 med Indijani), bogoslovcev 15.

Dobrotnih vstanov je 6, bolj znamenitih šol 34. Leta 1873 je bilo keršenih 5607; število katoliških prebivalcev je zdaj okoli 100.000. Bratovščin in kat. družb je polno v vsaki fari.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Svitli cesar, ki se je 1. aprila podal z Dunaja na pot, potuje zdaj po Dalmatinskem. Mudil se je 2. t. m. zjutraj 19 minut na ljubljanskem kolo-dvoru, ker so se mu poklonili mil. škof in drugi pervaki, ter se podal v Terst, Gorico, Benedke in dalje v Dalmacijo.

Rimsko. Novim kardinalom so sv. Oče 1. malega travna „dali glas“. Ta šega je neka verska obljuba, pri čimur novi kardinali dobijo pravico djanskega in terpnega glasa, ter smejo v konziistorijih, kongregacijah in družih cerkvenih opravilih povedati svojo misel. Potem so prejeli novi škerlatniki kardinalske perstane in naslove, ki jih jim dajo sv. Oče. Manning je dobil naslov (titel) od „sv. Gregorija Velikega“ na hribcu Celiju, kterega je imel kardinal Quaglia, † 28. avg. 1872. — Sv. Oče so v prav dobrem zdravju, kakor se naznanuje iz Rima. Bog ohranjuje za boljši čas ta čudež papežev. Veliki četrtek so imeli opravila v svoji kapeli, začeni o poli osmih. Pričujočih je bilo kacij 40 prelatov in drugi, ki so si izprosili to prednost. Vsi so bili globoko ginjeni od angeljske bogoljubnosti Pija IX.

V Rimu je veliko tujcev; mnogi so prišli zaradi sv. leta, zlasti dosti Francozov. Pri zaslišanjih pri sv. Očetu jih je vselej prav velika množica; vsak išče razveseliti se nad pogledom velikega papeža in slišati glas njih blagoslova. Vedno opominjajo, da naj se moli in moli, ker molitev je skorej edino naše orožje, pred kterim se bodo Bizmarkove prederznosti v nič razkadile.

Rimljani to umevajo in poslušajo. Cerkve so bile o jutrih in večerih svetega tedna nenavadno obilno obiskovane. Udarci brezbožnih ljudi čedalje bolj zbujaajo.

Nemško. Bizmarkova kultura se čezdalje v svitlejši luči razodeva. Temu razdraženemu sovražniku res ni zadosti, da na Nemškem s toliko jezo Cerkev preganja, temuč sega tudi čez meje. Kakor je pred kaj časom svojo togoto stresal nad francoskimi časniki in škofi, tako se je une dni z neko opombo novo-pečeni Italiji grozil, ako ne bode še bolj neusmiljeno delala s papežem in duhovstvom kakor dozdej. Minghettu se žuga s sotesko: ali z bizmarkovsko kulturo udri po papežu in duhovstvu, ali pa bode zamera z Nemčijo!

Berlinska „National-Zeitung“ je ob enem prinesla tisto opombo, članek za pojasnilo, in še dopis iz Rima — vse v omenjenem sovražnem pomenu. V noti vidi „Unità“ žuganje z vojsko; dopis iz Rima buči zoper Minghetta in njegovo stranko, češ, da duhovstvu preveč prizanašajo. Bizmark tedaj, kakor pristavlja „Unità“, ni še zadovoljen s preganjanjem, s kakoršnim neusmiljeno terga nemške katoličane; njegova terdovratna jeza zoper vero ga dan na dan bolj stresa in draži, ter bi se mu hotlo katolištvo udariti v njegovem glavarji. Našel je, da laška vlada duhovstvu preveč prizanaša; ni mu dosti, da v Rimu so zaperli dve sto kloštrov, da samo v Palermi je podertih trideset cerkev in ravno toliko kloštrov, da sto škofov je oropanih svojih prihodkov, da so porabili vse cerkveno premoženje, da se Rim oskrnuje z vsaktero gnjusobo in krivoverstvom, da mavtarstvo tam zmagoslavje obhaja pri belem dnevu in si postavlja svoj tempelj, da se odrekujejo Cerkvi njeni služabniki in se vsi kleriki brez izjeme gonijo v kasarno; vse to ni dosti berlinskemu preganjavcu; on žuga v prvo po časnikih, potlej po diplomatskih opravnih, dalje po „formalnih opombah“ in kaže strahoviti sklad svojih kanón kruparic nastavlja tudi zoper Italijo, ako njemu ne pomaga vsega razdijati. Bog nas brani zoper tako razdraženost! —

Govori se, da mesca majnika bode potoval tudi pruski stari Olem v Italijo. Pripisuje se temu popotvanju velika tehtnost, ker začetek ima boje biti imenitnih pogodb. Toda politiške pogodbe so dandanašnji s tako slabo tero zavezane, da se komaj kaka pogodba več more tehtna imenovati, dokler se pogodbe ne bodo zopet stavile na versko podlago. Judinji „Neue Fr. Pressi“ se dozdeva, da starihari Viljem in Emanuel se utegneta dogovarjati o postavi, ki zadeva zagotovila ali poročstva sv. Očeta in pa o slučaju, ko bi bilo treba voliti novega papeža. Čudno, da bi ostarela vladarja imela taki nespremišljen dogovor! Mislil bi prej kdo, da se bodeta kaj pomenila v prid svoje lastne bližnje smerti, in kako bi se zagotovila njuna lastna prestola postavnim naslednikom. Če bodeta moterca le pred Pijevim pragom pometala, utegnejo pred njunima lastnima pragoma smeti ostati, in to se zná njima poslednjič močno skaziti. Ložej bi umrl Olem, ako bi šel v Rim spreobrnivši se sv. leto obhajati in na svojo lastno smert se pripravljat, kakor pa če gre — sam že ob kraju groba — novega papeža volit, skoravno so ne mara Pij IX bolj terdno na nogah, kot Olem sam. Kdor drugemu jamo kaže, naj se varuje, da se njegova lastna pred njim še prej ne odpre!

Drobne novice. Španjska banka je po „Imparcialu“ iz Madrida posodila odnotni vladi 90 milijonov realov! Dolgove delati je lahko; kdo pa jih bo plačal? — Karlisti na Španjskem napredujejo. Vedno se v teh hudih vojskah kri preliva; ubogi narod! Pač po pravici molimo, da bi Bog od nas odvernili vojsko. — V Parizu so za obljubno cerkev Jezusovega presv. Serca letos ob

koncu sušca imeli že milijon 994.374 frankov skupaj. — Govori se, da španjski vojni minister Jovellar odstopi. — Iz Rima pišejo 2. apr., da je vse više vradstvo šlo v Benedke ali proti Benedkam. — V Poznu je Veliki četrtek svete olja posvetil pomočni škof milgosp. Jožef Cibihovski, škof Kitajski „in partibus“. Toda veliki učenjak cerkvenih práv Bizmark je spoznal, da ss. olja sme posvečevati le sam vikari škof, ki je pa v ječi. Cibihovski je torej zatožen, ker je posvečeval ss. olja, bode tedaj čudna pravda, vredna naših časov, ko pravica s škofi vred zvezana zdihuje. — Italijanski farizeji, kakor pripoveduje „Unità“, so iznašli drugo pot za terpinčenje Cerkev: podvergli so ss. olja vžitnemu davku! Tako delajo črni mavtarji. — Viktor Emanuel je pred svojim odhodom iz Rima proti Benedkam podpisal tisto novo naredbo, da naj se prodajo nekatere barke kraljevega brodarstva. — V Opavi na Šleskem je umrl knez Blücher, iz rodovine tistega maršala Blücherja, ki je bil z Wellingtonom pri Watterloo-u premagal Napoleona I. Bil je evangeliške vere, njegov sin Gebhard pa je katoličan. — Don Karlos je Veliki teden v Durangu opravil svojo velikonočno spoved in sv. Obhajilo, nasledovali so ga generali in po njih zgledu tudi druga vojska. — Po Poljskem se podpisuje vošilo za nadškofa Ledohovskega zaradi izvolitve za kardinala. — Na Francoskem se obhaja že prav veliko procesij za dobljenje dobrót sv. leta. — V Parizu so se opravila Velikega tedna obhajale z veliko pobožnostjo in pričujočega je bilo silo ljudstva, zbranega v duhu in gnojenega.

Listek za raznoterosti.

Dobrota — hvaležnost.

Zdivjani konji strastno so dirjali,
Razbili voz treskotno so po cesti;
Voznik pa rasil padši v nezavesti
Je smertno se ob sivi terdi skali.

Pa glej! nebeška hči v obleki zali
Nesrečnemu pomaga kar na mestu,
Mu spere rane, reši ga boleti;
Za to se rešeni gorkó zahvali. —

Voznik nesrečni grešnik je, ki ranjen
Od divjih strasti pade — in omaga;
Nebeška hči, lej, Cerkev mu pomaga!

Al si dobrote grešnik njene ganjen?
Ti ona mati je vresnici draga? —
Al pa izdajaš v roke jo sovraga?!

Radoslav.

Za spominek r. dr. Costa. Predsedniki narodnih društev so dali oklic do občinstva, naj bi se domoljubi in spoštovavci ranjcega vdeležili s pomočki za spodoben spominek na njegov grob. Ako bi se dobilo pa še več darov, mu hočejo staviti še kak drugi spominek, ki terpi delj časa kakor spominek iz kamna ali bronu. Darove sprejemata gg. Andr. Brus, blagajnik kmet. družbe, in Ivan Vilhar, blagajnik slov. Matice, naznačujejo jih pa „Novice“. Tolik rojak, delavec in terpin za naš narod v naj hujših časih je zares vreden spodobnega spominka in ni dvoma, da mu ga bodo postavili spoštovavci in domoljubi.

Deželni zbor v Ljubljani se je pričel 6. t. m. po slovesni sv. maši. V 1. in 2. seji so bile volitve odsekov itd. Precej drugi dan je vstavoverska stranka zgubila po nagli smrti svojega poslanca Fr. Rudeža, ki je bil ob enem v 1. razredu priporočenelec te stranke v mestni srenjski odbor. — V 3. razredu pri srenjskih volitvah v Ljubljani so zmagali narodnjaki. — Na Notranjskem je 3. t. m. namesto r. dr. Costa izvoljen narodnjak g. Peter Grasselli za deželnega poslanca.

V Polji pri Ljubljani je bila Belo nedeljo velika slovesnost zavolj novih zvonov. Pripomoglo je še vgodno vreme, da so se bile od vseh strani sošle silne množice ljudi, ki so z veseljem poslušale že znano sloveče novo zvonilo, ki je tako prijetno in vstreženo vbrano, da se ga človek res ne more naslišati. Prečast. gosp. stoljni dekan Jožef Zupan so v slovesni pridigi duhovnjane budili k hvaležnosti do Boga za srečno dovršeno delo in pojasnovali so, kako lepo zvonilo budi svete občutke in povzdiguje Božjo čast in češenje Marije Device, varhinje Poljske duhovnije; po veliki sv. maši pa so v prelatovskem cerkvenem ornatu pristopili k altarju ter so med veliko azistencijo opravili „Te Deum“. S slovesnimi večernicami, s pridigo in petimi litanijami je bila popoldne sklenjena slovesnost. Med drugimi mnogimi gosti je bil pričujoč tudi priljudni in umetni zvonar gosp. Hilzer, ki je ravnokar vliil Vodiški veliki zvon, in do velikega Šmarna bode po želji ljudi doveršil novo in primerno zvonilo za staro in naj večji duhovnijo sv. Petra v Ljubljani, ki bode skup tehtalo do 110 stotov. — Kdor je prepričan, kako le iz vernega občutka izhajajo take velikanske naprave, ravno iz tega tudi vidi, kako naš narod s takim djanjem časti samega sebe, in kako milovanja vredne so liberalne muhe, ki pijane tujega strupa menijo, da s svojim hudovoljnim pikanjem bodo ugonobile vero in нравni čut slovenskega naroda.

Zahvala. Mala družinica je bila bolnega dušnega pastirja z devetdnevnicu k naši prelji. Gospej priporočila in obljubila, če Marija zboljšanje sprosi, da to v njeno slavo hoče javno naznaniti. — Marija je prošnjo uslišala — bedi ji toraj s tim izrečena dolžna čast in zahvala.

Marija L.

Zahvala. Blagovolite razglasiti: „Zahvalo Naši ljubi Gospej presvetega Serca“. — Veliko sredo bil sem poklican k bolni, ki je bila nekako na možgane in jezik od mertvuda zadeta, ter se vé, da ni bila pri zavednosti, da bi se bila mogla spovedati, le sv. poslednje olje je prejela; domače dekle, hči bolnice, priporoči mater „Naši ljubi Gospej“ ter naprosi svoje prijateljice, da bi opravljale devetdnevnicu v čast „Naši ljubi Gospej“, kar se je tudi zgodilo, in obljubila je, da bo v „Danici“ razglasila, ako bo Marija bolni materi pomagla; in glej, bolni se je začelo boljšati, zavedila se je zopet, da je mogla se spovedati in tudi sv. popotnico prejeti. Vidna je torej tudi tukaj mogočna pomoč „Naše ljube Gospé“, ki je bolni sprosila milost, da je zamogla ss. zakramente prejeti.

V št.-Jerneju 5. aprila 1875.

A. Lenasi.

Milost. gosp. knezo-škof Lavantinski bodo zakrament sv. birme v Vuženiški dekaniji delili prihodnji mesec in sicer: V Vuženici 9. maja; pri sv. Antonu na Pohorju 10. maja, in v Ribnici 11. maja.

V Rimu se je danes, 9. t. m., sošla velika množica značajnih vérníkov iz mnogih krajev, ki bodo sv. Očetu izročili pismo verne vdanosti. Vodil jih bode boje gr. Bergen. Iz slovenskega Štajerskega so šli te dni čast.

gg. Voh, Šrol in Vraz v Rim. Kranjsko bode zastopano po knežjih bratih Vindišgracih itd.

Bizmark in spovedna molčljivost. „Univers“ pripoveduje, da eden katoliških duhovnov na Poznanskem je zato obsojen, ker ni hotel prelomiti spovedne skrivnosti. Bizmarkovi policaji so namreč terdili, da ta duhoven vé iz spovedi, kdo je apostoljski pooblastenec na Poznanskem in so izsilovali iz njega, da naj pové. Se vé, da zastonj; in zato je bil duhoven obsojen! — Temu se bodo mnogi čudili, pa tudi nepotrebno, ker vsak se je lahko prepričal te leta, da tisti, komur je kaj drugega več kakor sv. vera, je zmožen vsih gerdobij in strahotnost pod solncem.

Iskrice ignacijske

za vse dni v letu.

26. Na vedno srečo se ni zanašati: takrat se je najbolj bati, kadar gre vse po sreči. (S. Ign. in hist. l. 14. n. 9.)

Kakor se morje pripravlja k viharju, kadar bolj mirno stoji; in nikoli niso terdnjave bolj gotovo v nevarnosti kakor takrat, ko sovražnik podkopa dela, med tem ko je pred zidovjem vse tiho: tako je tudi za dušo skoz in skoz nevarno, se ne bati.

Moči sreče niso tako velike, da bi združevala mir z obstankom; navadno je, čim večji, tim krajši. Ta mir se ima pripisovati bolj omahljivosti, ko zanesljivosti; zbežal, odletel bo. Dobro pomisli, koliko se ti je nanj zanašati?

Vse kar moremo zgubiti, ni vredno, da bi zaznamovali v zapisnik bogastva. Ako kdo zida svoje upe na premakljivi temelj, ne bodo dolgo stali.

Karkoli sreče imaš, je v tebi, si celo sam ti. Nobenih zakladov nimaš, če so tudi predali prenapolnjeni z zlatom: vse bogastvo seboj nosiš; toliko si srečen, toliko bogat, kolikor si dober.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jereb Fr. je dobil faro na Vremah; fara v Zaspem je razpisana 5. apr. — Č. g. Hinek Jan., fajm. v Zatičini, gre v pokoj; fara je razpisana 3. aprila.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce na Vovči: Liza Pavlin 2 gl. — Reven duhoven še bolj revnim pogorelcem 1 gl. — Č. g. A. Pavlin iz Račjega 5 gl. — Neimenovana gospá 10 gld. — Neimenovana roka 25 kr. sr. — Z Brezovice gosp. J. P. 5 gl. 6 grošev konv. den. v sr. — Gosp. kan. F. Kramar 1 gl.; g. k. P. Urh 1 gl.; neimenovana roka po g. kan. Urhu 1 gld.; g. k. J. Volc 5 gl.

Za verhiške pogorelce: Z Leskovec 2 gl.

Za pogorelce v Mozlju: Iz Preserja po gosp. J. M. 2 gl.

Za sv. Očeta: Iz Gorji 5 gl. — Sv. Očetu za pirhe od dveh zakonskih, da bi njima in družinici od Boga božji blagoslov, sv. Cerkvi pa mir sprosili, 1 gld. — P. Gerčar 95 sold. v sr. s prošnjo sv. blagoslova za voljno poterpljenje in Božji blagodar. — Z Brezovice 5 gl. konv. den. v sr., naj bi sv. Oče blagoslovili pastirja in ovčice.

Za afrikanski misijon: Iz Gorji 2 gl.

Za varhe Božjega groba: G. Ant. Hočevár 2 gl.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.